

JOAN F. MIRA

*“Es morien
les gallines,
es morien els porcs,
passàvem
la transitòria ruïna,
tornàvem a començar,
i així és com eren
les coses.
Els animals,
com les persones,
es morien abans
molt més que ara,
però ja es veu que
també en això hem
perdut la perspectiva:
pensem que som tan
moderns que fins i tot
hem inventat
les epidèmies”*

Pestes

Com que, per diverses raons (com ara una antiga amistat, i que tothom ja hi ha dit la seua), he decidit no comentar públicament i per escrit l'aventura i desventura del diputat Carod-Rovira, he pensat que, per no parlar de la pesta que infecta la premsa espanyola i els cervells de gran part dels polítics i dels simples ciutadans de la monarquia, podia escriure sobre la grip dels pollastres asiàtics, pesta oriental que pareix que ens amenaça, o això afirmen els diaris i la televisió. Els he de dir que sóc expert en pestes animals, concretament de l'aviram i del porquí. No en tant que graduat en ciència veterinària, evidentment, sinó en tant que persona, com sol dir-se, d'una certa edat, d'una certa experiència històrica, i sobretot amb una biografia que inclou molts anys de convivència amb els animalets del Nostre Senyor. Vull dir que a casa, a l'Horta, terme municipal de València, teníem una granja on simultàniament o alternativament criàvem porcs i gallines ponedores. No era una granja industrial i massiva, com solen ser ara, però tampoc era un simple corral tradicional: mon pare era un home d'aficions il·lustrades, estava subscrit a una revista que, si no ho recorde malament, es deia *Valencia Avícola*, i llegia llibres tècnics sobre l'avicultura als Estats Units d'Amèrica. De tota la teoria i la tecnologia, a la nostra modesta instal·lació n'aplicàvem la part que podíem: fitxers, anelles, ponedors amb trampeta, desinfeccions, vacunes, suplementes alimenticis i tota la resta. Era una faena ingrata i d'escàs rendiment: alguns centenars de gallines ponien ous que després calia vendre dificultosament, algunes dotzenes de porcs s'engreixaven sorollosament fins que feien el pes convenient, i en fi, que la granja servia sobretot per fer-nos l'adolescència més distreta, per combinar els estudis al col·legi o a la universitat amb llargues hores de neteja general, de recollida i embalatge dels ous o de preparació i repartiment del menjar. Els animalets, això sí, vivien una vida feliç: les gallines –com encara ho feien també a les granges americanes, segons es veia a les fotos– passejaven amb calma pel galliner cobert i pel recinte descobert, picossejaven, feien vida social, prenien el sol o la fresca i quan ponien els ous anunciaven amb gran satisfacció que havien complit el seu deure del dia. Els porcs habitaven corralets confortables, pocs animals per corral, sense angúnies ni estretors, i grunyien de felicitat quan –personalment, no amb cap enginy anònim i mecànic– els abocàvem poals de pinso pastós a les menjadores. Ells s'ho passaven molt bé, nosaltres bastant malament.

Ara bé, tanta felicitat animal no evitava les pestes. No sé com venia la cosa, ni d'on venia, però regularment la pesta avícola o la pesta porcina feia uns estralls apocalíptics i ruïnosa. S'anunciava dies o setmanes abans, “que ve la pesta”, i la pesta anunciada arribava, implacable: les gallines s'arrupien, s'entristien, afluixaven el cap i les ales, queien a poc a poc mortes per terra, o els porcs s'emmalaltien veloçment, bavejaven, s'aclofaven entre els propis excrements, i es morien amb les boques obertes. Llavors venia l'home de la caldera, un fabricant de farina de carn, que s'enduïa els animals morts com a abundant matèria primera del seu modestísim negoci. I no passava res més: no eixia a la televisió perquè no n'hi havia, no sé si en parlaven les ràdios o si la notícia ocupava algun espai als diaris, certament no venia cap inspector, servei sanitari o cosa equivalent, no era matèria d'interès general, era un simple desastre privat. No hi havia pànic a les ciutats, no circulava la ideologia que atribueix les pestes a la globalització o a les perverses multinacionals, no pensava ningú que al món modern va tot barranc avall perquè els pollastres es moren. Es morien les gallines, es morien els porcs, passàvem la transitòria ruïna, tornàvem a començar, i així és com eren les coses. Els animals, com les persones, es morien abans molt més que ara, però ja es veu que també en això hem perdut la perspectiva: pensem que som tan moderns que fins i tot hem inventat les epidèmies.